

Deskriptivní studie

Deskriptivní studie jsou pozorovací studie, popisují **distribuci nemoci v populaci** (podle charakteristiky osoby, místa a času) a srovnávají jejich výskyt v různých geografických teritoriích, u různých ras, národů, etnik a sociálních skupin, v různých časových obdobích.

- Jsou zdrojem hypotéz, **ukazujících** na možný kauzální (příčinný) **vztah** mezi různými faktory a rozvojem nemoci.
- Jsou to observační studie, které shromažďují, třídí a hodnotí údaje o nemocnosti a úmrtnosti na danou nemoc. Ze všech charakteristik v této disciplíně, věk je ta proměnná, která je nejdůležitější a musí být zohledňována co nejvíce.
- Cílem deskriptivní charakteristiky v medicíně je **ukázat vztah a souvislost** mezi životními podmínkami, nemocí a smrtí a důsledky způsobené výše uvedenými proměnnými charakteristikami.
- Kauzální vztah mezi mortalitou, faktory životního prostředí a stylu, poskytují epidemiologům možnost vyvinout **preventivní a kontrolní programy** na potlačení dané nemoci.
- Při pochopení kauzality se objeví místa, kde se dá **zasáhnout**, aby daný jev v populaci poklesl a zdravotní úroveň obyvatelstva se zvýšila.
- Většinou v nich sledujeme incidenci, prevalenci, úmrtnost na danou chorobu ve skupinách obyvatelstva ve vztahu k různým charakteristikám osoby, místa a času.
- Mausner a Bahn navrhuji do deskriptivní epidemiologie zahrnout jako základní proměnné kromě věku taky místo a čas jako základní koncepty používané na popis událostí a aktivit, které nás obklopují, nebo mohou způsobit vypuknutí nemoci.^[1]

Cíle a využití

1. Poskytují informace o tom, které osoby, kdy a kde daná nemoc s největší pravděpodobností postihne.
2. Pomáhají při plánování zdravotní péče, tedy pro preventivní medicínu a veřejné zdravotnictví.
3. Mohou poskytnout klíč pro objasnění etiologie, jsou základem pro formulaci hypotéz, kterými hledají vysvětlení nových faktů.

- Využívají se různé materiály: demografické a statistické **ročenky**, **hlášení** infekčních nemocí, chorobopisy, **registry** nemocných, pitevní protokoly, **záznamy zdravotní pojišťovny**, údaje o spotřebě léků, o poskytovaných zdravotnických službách, o konzumaci a zásobování potravin, zásobování vodou, údaje o spotřebě cigaret, migraci obyvatelstva.
- Většina těchto údajů je rutinně **sbírána** a dobře **dostupná**, a tím jsou tyto studie méně nákladné a časově nenáročné.
- Epidemiolog při této studii sleduje charakteristické rysy osoby, místa a času – tzn. kdo, kde a kdy onemocněl.

Příklady deskriptivních studií

Korelační studie

- Zkoumání se provádí na úrovni populace:
  - porovnání různých skupin v tomtéž času,
  - porovnání stejných skupin v rozdílném čase,
- V korelačních studiích se srovnává výskyt nemoci (jevu) ve vztahu k různým faktorům (věk, pohlaví, čas, konzumace určitých produktů, užívání léků atd..),
- **Mírou asociace** mezi předpokládaným rizikem a nemocí je korelační koeficient, jehož hodnota se pohybuje od +1 do -1.

Kazuistiky a série kazuistik

- Popisují z lékařského hlediska neobvyklé jednotlivé případy nebo sérii případů s podobným projevem,
- Mohou prezentovat první klíčové poznatky v identifikaci nových onemocnění nebo nepříznivých následků expozice.

Odkazy

Související články

- Metodologie v epidemiologii
- Analytické studie

Reference

1. TIMMRECK, Thomas. *An Introduction to Epidemiology*. 3. vydání. Sudbury, Massachusetts, USA : Jones and Bartlett Publishers, 2002. 505 s. s. 205–210. ISBN 0-7637-0060-6.

Použitá literatura

- TIMMRECK, Thomas. *An Introduction to Epidemiology*. 3. vydání. Sudbury, Massachusetts, USA : Jones and Bartlett Publishers, 2002. 505 s. ISBN 0-7637-0060-6.
- BENCKO, Vladimír, et al. *Epidemiologie : výukové texty pro studenty 1. LF UK*. 1. vydání. Praha : Karolinum, 2002. 168 s. s. 16–24. ISBN 80-246-0383-7.